

Naslov: Prijedlozi

Autor scenarija poučavanja: Manuela Valenčić, OŠ Ivana Gorana Kovačića Vrbovsko

Predmet: Hrvatski jezik

Razred: 5.

Predmetno područje: Hrvatski jezik i komunikacija

Razina izvedbene složenosti: srednja

Ključni pojmovi: nepromjenjive riječi, prijedlozi, imenice

Povezanost s međupredmetnim temama (tema/ciljevi):

OSR A.2.3. Razvija osobne potencijale. Povezuje uloženi trud i uspjeh.

OSR B.2.2. Razvija komunikacijske kompetencije. Objašnjava aktivno slušanje, davanje i primanje informacija.

OSR B.2.4. Suradnički uči i radi u timu. Pomaže drugima, dogovara se, dijeli znanje i postignuća u ostvarivanju zadatka.

UKU B.2.4. Samovrednovanje/samoprocjena. Na poticaj učitelja, ali i samostalno, učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate te procjenjuje ostvareni napredak.

Odgojno-obrazovni ishodi na razini teme:

- Razlikuje prijedloge kao nepromjenjivu vrstu riječi u službi izricanja odnosa među riječima.
- Pravilno rabi prijedloge u govorenju i pisanju (*s/sa, k/ka*)
- Razlikuje prijedloge od priloga.

Odgojno-obrazovni ishodi na razini aktivnosti:

Učenik će:

- aktivno slušati i iznositi zapažanja
- čitati s razumijevanjem i bilježiti bitne pojedinosti
- primjenjivati jezična znanja rješavajući zadatke
- razvijati sposobnost kritičkoga mišljenja i iznošenja zaključaka vezanih uz jezične pojave
- ostvarivati uspješnu komunikaciju s ostalim učenicima tijekom rada.

.....
Opis aktivnosti:

A Motivacija

Vruće – hladno (igra)

Jedan učenik izlazi iz razreda. Drugi učenik skriva predmet (npr. flomastere, kutiju bojica, pernicu, kredu...). Učenik ponovno ulazi u razred i traži skriveni predmet. Ostali ga učenici usmjeravaju riječima; *jako hladno, hladno, studeno, mlako, toplo, vruće, vrelo*. Učenik koji je skrio predmet zapisuje mjesta koja prvi učenik navodi. Npr. *u Majinoj torbi, u klupi na ormaru, na prozoru, ispod klupe, iznad ploče, iznad panoa, iza vrata, iza radijatora, u papučici, kraj ogledala...* Igra traje dok se predmet ne nađe.

B Uočavanje i najava teme

Zapisivanje rečenice na ploču: *Pernica se nalazi ispod klupe.*

Upotrijebite riječ *ispod* u novoj rečenici. Je li riječ promijenila svoj oblik? Danas ćemo se baviti još jednom vrstom nepromjenjivih riječi - prijedlozima

C Glavni dio sata (obradba)

Pernica se nalazi **na** klupi. (odnos između pernice i klupe)

Pernica se nalazi **u** torbi (odnos između pernice i torbe)

Kupila je pernicu **sa** šljokicama. (odnos između pernice i šljokica)

Učitelj upoznaje učenike s najčešćim prijedlozima.

Promatrajući dane rečenice, učenici uočavaju ispred kojih riječi stoje prijedlozi (ispred imenica). Učitelj govori učenicima da zato kažemo da se prijedlozi najčešće predlažu imenicama, ali ih upozorava da između prijedloga i imenice katkad mogu stajati i neke druge riječi.

Učitelj navodi učenike da na primjeru rečenica uoče da prijedlozima *izričemo odnose među riječima*.

Učenici rješavaju zadatak u kojemu trebaju zaokružiti imenice na koje se odnose istaknuti prijedlozi u zadanim rečenicama.

<https://docs.google.com/document/d/1nqTzaRze9RBWd4AHkO6TSMvBQhFqy-Oh/edit?usp=sharing&ouid=104615233350872897723&rtpof=true&sd=true>

Pernicu držim u školskoj torbi.

Pernicu držim u jednoj torbi.

Pribor držim u onoj kutiji.

Učitelj navodi učenike da uoče kako se **prijedlog i dalje odnosi na imenicu** iako se između prijedloga i imenice katkad nalaze druge riječi.

Na primjerima učenici će osvijestiti jezičnu činjenicu da prijedlog u različitim rečenicama ostaje nepromijenjen. Učitelj ističe da prijedlozi, iako su nepromjenjive riječi, utječu na oblik riječi pred kojima stoje.

*Kupila sam maskicu **za** mobitel.*

*Evo mene **pred** školom.*

*Treba mi jakna **za** zimu.*

*Morala bih otići **u** kazalište.*

*Povrće je nabolje **za** zdravlje.*

*Razmišljam **o** psima.*

D Rad u paru - Prijedlozi s/sa i k/ka

Učitelj/učiteljica projicira ili napiše rečenice: *Igram se s Darijom. Igram se s Sašom.*

Putujem ka gradu. Putujem k gradu.

Izgovorite napisane rečenice naglas. Koju je rečenicu teže izgovoriti? Što mislite zašto?

Što mislite, ispred kojih bi se još riječi prijedlog s teško izgovorio? U navedenim primjerima učenici uočavaju kad rabimo prijedloge s/sa, k/ka.

Prijedlogu **s** dodaje se navezak **a**:

- ako se nađe ispred riječi koja počinje sa **s, š, z, ž**

sa strahom, **sa** školom, **sa** zrakom, **sa** žabom

- ispred zamjenice **mnom**

sa mnom

- kada se nađe ispred suglasničkog skupa gdje je **drugi suglasnik s, z, š, ž**

sa Ksenijom, **sa** pšenicom, **sa** psom

- ako iza njega slijedi samo jedan glas

Riječ završava **sa o**.

Prijedlogu **k** dodaje se navezak **a**:

- ispred riječi koja počinje sa **k, g** ili **h**.

ka kući, **ka** gradu, **ka** hotelu

Učenici u paru smišljaju pet rečenica u kojima će upotrijebiti prijedlog *s/sa* i pet rečenica s prijedlogom *k/ka*.

E Usustavljanje

- a) Učenici stoje u formi kruga. Učenik baca kocku suigraču i istodobno izgovara riječ (prijedlog prema vlastitome izboru). Suigrač hvata kocku i tvori dvije rečenice u kojima rabi zadani prijedlog. Nakon uspješno tvorenih smislenih rečenica i ostvarenoga zadatka baca kocku drugome suigraču i zadaje mu novi prijedlog. Učenici igrom uočavaju da prijedlozi ne mijenjaju svoj oblik, ali utječu na oblik imenice kojoj se predlažu.

b) Rješavanjem kviza učenici provjeravaju svoje znanje o prijedlozima.

<https://wordwall.net/hr/resource/80240969>

F Koliko sam bio uspješan?

Učitelj/ica upućuje učenike na samoprocjenu usvojenosti nastavnih sadržaja kao i razinu svog angažmana. Svakom učeniku nastavnik će dati papirić kojeg oni popunjavaju u svrhu samovrednovanja.

Samovrednovanje:

LISTIĆ ZA SAMOVREDNOVANJE – Prijedlozi

Označi tvrdnju osjećajnikom/emotikomom po izboru.

1. Volim rješavati kratke motivacijske zadatke. _____
2. Svidio mi se rad u paru. _____
3. Najviše volim samostalno rješavati zadatke. _____
4. Bio sam aktivan / bila sam aktivna tijekom obrade novoga gradiva. _____
5. Shvatio/shvatila sam gradivo o prijedlozima. _____

Dodatna literatura, sadržaj i poveznice:

Rječnik i pravopis hrvatskoga jezika na internetu.

Hrvatski jezični portal: <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=main>

Hrvatski pravopis Instituta za jezik i jezikoslovlje: pravopis.hr

Postupci potpore:

Učenicima s poteškoćama postupke prilagođavanja učitelj treba organizirati s obzirom na vrstu teškoće – smanjiti opseg sadržaja, predočiti sadržaj na razumljiv način, sažeti plan ploče, uokviriti bitno; nastavni listić i plan ploče prilagoditi s obzirom na vrstu poteškoće, usmjeravati pozornost, stupnjevito pružati pomoć u rješavanju zadataka, produljiti vrijeme rješavanja zadataka.

Učenici trebaju pokušati usvojiti gradivo na razini prepoznavanja i dosjećanja: prijedlozi su nepromjenjive riječi, najčešće se nalaze ispred imenica, izriču odnos između bića, stvari i pojava.

Voditi računa o učenicima s poteškoćama, ukoliko ima takvih učenika u razredu, te sadržaj prilagoditi: – ovisno o vrsti teškoće:

- disleksija, disgrafija

Učeniku unaprijed pripremiti prilagođeni pisani materijal (tekst razlomljen na više manjih jedinica, široke margine, poravnanje teksta po lijevom rubu, dvostruki razmak i veći font). Provjeriti je li učenik razumio zadatak, pojmove i definicije te po potrebi dati dodatna pojašnjenja. Nakon što je učenik shvatio zadatak, on može bez ikakvih problema sudjelovati u radnom zadatku.

- problemi u ponašanju (ADHD)

Učenika navoditi prema primjerenim oblicima ponašanja te jasno izreći svoja očekivanja. Zadovoljiti njegovu potrebu za kretanjem (prošetati po školi ili na wc).

- poremećaj iz spektra autizma

Takvom učeniku organizirati potporu vršnjaka. Aktivnosti podijeliti u manje dijelove.

Učenici trebaju pokušati usvojiti gradivo na razini prepoznavanja i dosjećanja: prijedlozi su nepromjenjive riječi, najčešće se nalaze ispred imenica, izriču odnos između bića, stvari i pojava

Darovitim učenicima kojima je potrebno manje vremena za rješavanje zadataka, zadati da naprave prezentaciju u Canvi u kojoj će objediniti sve istražene primjere.

Postupci i oblici vrednovanja i samovrednovanja:

Vrednovanje za učenje (formativno): praćenje učenikovih aktivnosti, njegova zalaganja i napretka tijekom procesa učenja i poučavanja; ciljane pitanja za provjeru razumijevanja; – učiteljeva povratna informacija učenicima tijekom rješavanja zadataka u paru – promatranje učenika u izvedbi aktivnosti

Vrednovanje kao učenje(formativno): – listić za samovrednovanje

zadataka za samostalan rad; učenik komentira svoja postignuća i vraća se gradivu koje nije potpuno usvojio.

Vrednovanje naučenoga (sumativno i formativno): nakon učenja i poučavanja; pisana i/ili usmena provjera znanja